

ΤΑ ΚΑΛΩΔΙΑ ΚΑΙ Η ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΝΑ ΜΕΣΟΓΕΙΟ ΕΔΡΑΙΩΝΟΥΝ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Περίληψη: Το καλοκαίρι του 2024 βρισκόταν σε εξέλιξη τρεις ερευνητικές δραστηριότητες στην περιοχή της ΝΑ Μεσογείου, που προκαλούν ενδιαφέρον και χρήζουν σοβαρής ανάλυσης, λόγω των σημαντικών επιπτώσεων που πιθανόν να έχουν. Αυτές είναι:

1. Η κίνηση του Ιταλικού καλωδιακού σκάφους TELIRI στην περιοχή της ΝΑ Μεσογείου.
2. Η κίνηση του Ιταλικού καλωδιακού σκάφους IEVOLI RELUME μεταξύ Κρήτης – Καρπάθου.
3. Η κίνηση του ερευνητικού τουρκικού σκάφους AKDENIZ ARASTIRMA-1 στην ΝΑ Μεσόγειο.

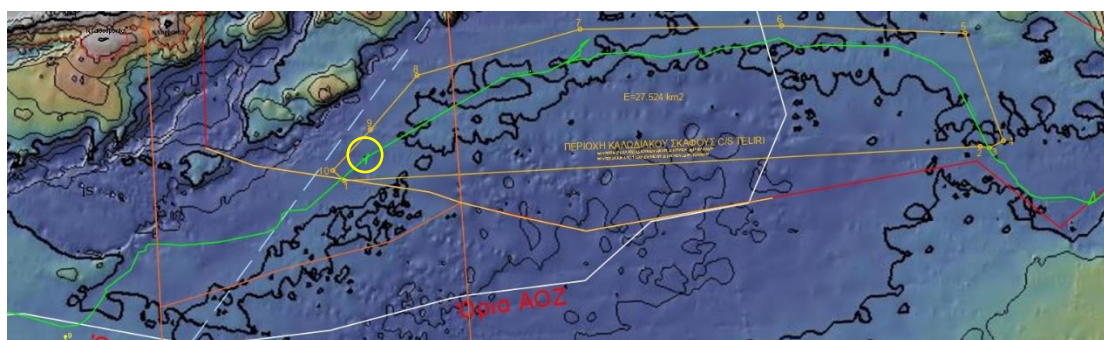
Σημείωση: Τα πιο κάτω σχέδια έχουν υποδομή βυθομετρίας, με τις ισοβαθείς να είναι ανα 500 μέτρα όπου αυτή με την έντονη σήμανση είναι στα 2.500 μέτρα, για να υπάρξει συσχέτιση των δραστηριοτήτων με τα βάθη της περιοχής.

Συγκεκριμένα έχουμε :

A. Η κίνηση του Ιταλικού καλωδιακού σκάφους TELIRI

Τον Ιούνιο του 2024, ο σταθμός Ηρακλείου που έχει την αρμοδιότητα στην περιοχή, εξέδωσε την υπ' αριθ. 576 /24 NAVTEX που όριζε μια περιοχή συνολικής έκτασης 27.524 τετρ. χλμ. με το μεγαλύτερο μέρος εντός της μη ακόμη οριοθετηθείσης Ελληνικής ΑΟΖ, στην οποία το σκάφος TELIRI με σημαία Ιταλίας, επρόκειτο να εκτελέσει εργασίες πόντισης ενός καλωδίου επικοινωνίας από το διάστημα 25/6 έως 23/7 (σχ.1 - πολύγωνο με καφέ χρώμα).

Την επομένη, ο σταθμός της Αττάλειας έβγαλε την ANTINAVTEX 592/24 (από 1/7 έως 21/7) που ακύρωνε την Ελληνική, λέγοντας ότι αυτή η περιοχή ανήκει στην Τουρκική υφαλοκρηπίδα σύμφωνα με τις δικές της αυθαίρετες μονομερείς οριοθετήσεις. Το σκάφος συνέχισε απρόσκοπτα τις εργασίες του χωρίς να δημιουργηθεί περαιτέρω θέμα, διότι φαίνεται ότι το σκάφος αυτό ενημέρωσε και τον Τουρκικό σταθμό. Παρακολουθώντας την πορεία του διαπιστώθηκε ότι (σχ.1- με πράσινο χρώμα) :

Σχήμα 1: NAVTEX 576/24 (πολύγωνο με καφέ χρώμα) και πορεία του καλωδιακού σκάφους TELIRI (πράσινο χρώμα)

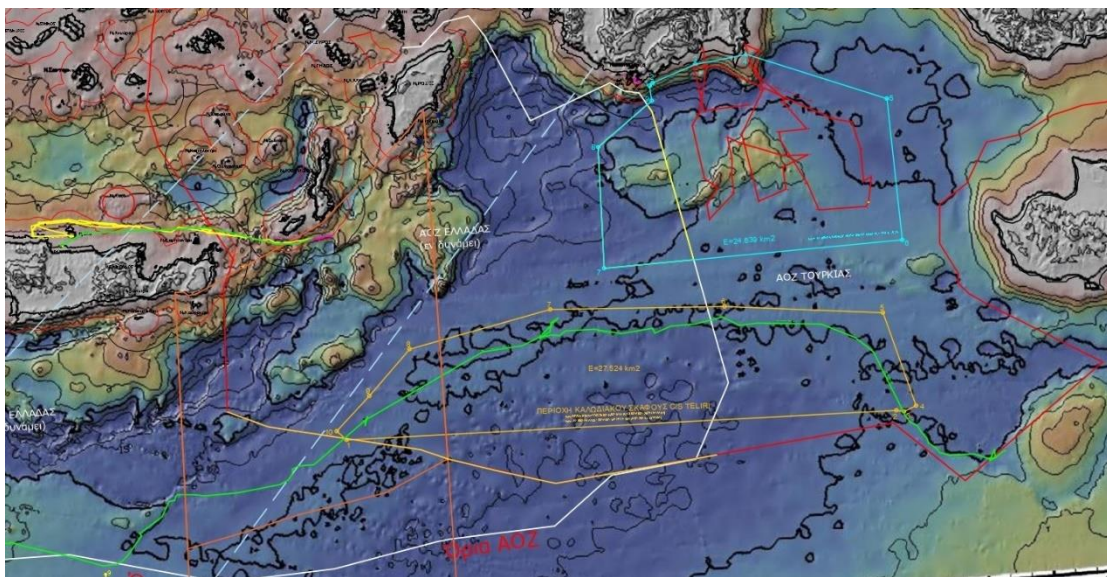
α. Το σκάφος ξεκίνησε στις 25/6 από το σημείο α που βρισκόταν νοτιοανατολικά, εκτός της περιοχής της NAVTEX, κινούμενο βορειοδυτικά εισερχόμενο στην ερευνητική περιοχή από την νότια πλευρά και συνεχίζοντας βορειοδυτικά και μετά δυτικά και σε μια πορεία εστιαζόμενη στην ανατολική και εν συνέχεια στην βόρεια πλευρά της περιοχής που όριζε η NAVTEX (σχ. 1).

β. Στις 10 Ιουλίου και πλησίον του δυτικού ορίου της περιοχής και αφού πέρασε μέσα στην περιοχή της Ελληνικής ΑΟΖ που ορίσθηκε σε συμφωνία με την Αίγυπτο, σε κάποιο

σημείο κινήθηκε προς το λιμάνι της Ρόδου (σχ.1-σημείο με κίτρινο κύκλο), όπου μετά από ολιγόωρη διαμονή επανήλθε στην ίδια περιοχή στην οποία και παρέμεινε μέχρι τις 11/7.

Στις 12/7 το σκάφος κινήθηκε νοτιοδυτικά και βγήκε από την ερευνητική περιοχή. Στις 13/7 κινήθηκε δυτικά μέσα στην Ελληνική ΑΟΖ που έχει οριστεί με την Αίγυπτο (αλλά και μέσα στην περιοχή του παράνομου Τουρκολιβυκού μνημονίου), από την οποία βγήκε στις 14/7 κινούμενο νοτιοδυτικά επάνω στο όριο που έχει οριστεί ότι αποτελεί το όριο του διαχωρισμού των ΑΟΖ Ελλάδας και Λιβύης.

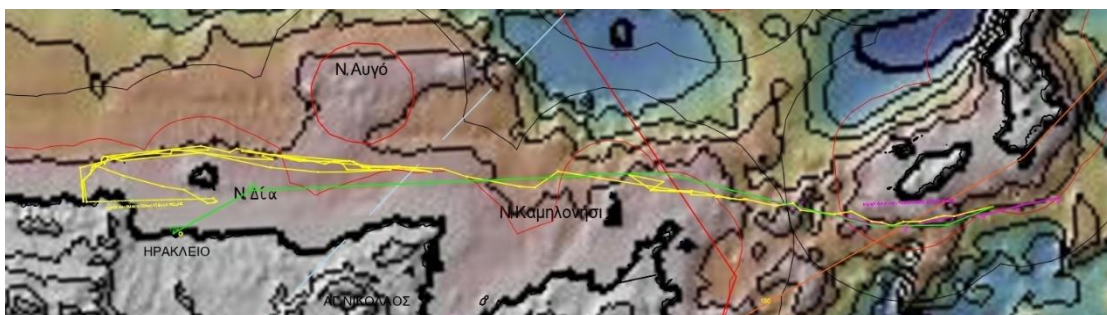
Η πορεία όπως φαίνεται συνεχίστηκε δυτικά, σχεδόν πάνω σε αυτό το όριο, ώσπου αφού βγήκε και από το δυτικό όριο του Τουρκολιβυκού μνημονίου (διακεκομμένες) στις 14/7 τελικά κινούμενο βορειοδυτικά βγήκε από την Ελληνική ΑΟΖ στις 22/7 και συνέχισε την πορεία του μέχρι την Μάλτα (σχ.2).

Σχήμα 2: Ευρύτερη περιοχή των ερευνητικών δραστηριοτήτων

B. Η κίνηση του καλωδιακού σκάφους IEVOLI RELUME

Την ίδια περίοδο και από τις 29/6 παρατηρήθηκε η κίνηση του καλωδιακού σκάφους IEVOLI RELUME βόρεια της Κρήτης από την περιοχή του Ηρακλείου και προς τα ανατολικά (σχ.3- με κίτρινο χρώμα)

Σχήμα 3: NAVTEX 693/24 (μωβ), πορεία του καλωδιακού σκάφους IEVOLI RELUME (κίτρινο) και πορεία επιστροφής του στο Ηράκλειο (πράσινο)

Πάνω σε αυτήν την διαδρομή έγιναν επανειλημμένες διαβάσεις, αποδεικνύοντας ότι το σκάφος δεν ποντίζει κάποιο καλώδια αλλά χαρτογραφεί την περιοχή για την μελλοντική ανάπτυξή του.

Στις 17 Ιουλίου εκδόθηκε από τον σταθμό Ηρακλείου η υπ' αριθ. 693/24 NAVTEX (βλ. πιο κάτω) που όριζε μια νέα γραμμή με συντεταγμένες επί της οποίας θα κινηθεί το σκάφος από τις 17 μέχρι τις 20/7 από δυτικά της Κάσου μέχρι στα ανατολικά της Καρπάθου (σχ.3 – με μωβ χρώμα). την οποία φαίνεται ότι με μεγάλη ακρίβεια συνέχισε να ακολουθεί το σκάφος.

ZCZC HA41

171750 UTC JUL 24

IRAKLEIO RADIO NAVWARN 693/24

CANCEL RADIO NAVWARN 679/24

KARPATHIO SEA - KASOS STRAIGHT

RESEARCH OPERATION FOR

UNDERWATER CABLE INSTALLATION

WILL BE CONDUCTED BY 'IEVOLI RELUME'

FROM 17 UNTIL 20 JUL 24

IN THE LINE BETWEEN THE POINTS:

35-21.07N 026-33.07E

35-20.02N 026-36.93E

35-19.19N 026-41.48E

35-17.98N 026-46.05E

35-17.16N 026-51.85E

35-18.10N 026-58.34E

35-18.04N 027-02.92E

35-18.85N 027-07.75E

35-19.48N 027-13.55E

WIDE BERTH REQUESTED 1NM

CANCEL THIS MSG ON 202100 UTC JUL 24

NNNN

Η Τουρκία αντέδρασε άμεσα εκδίδοντας την δική της ANTINAVTEX 671/24 (βλ. πιο κάτω), με την οποία δήλωνε ότι τμήμα της πιο πάνω περιοχής ανήκει στην δική της υφαλοκρηπίδα σύμφωνα με την σχετική επιστολή που είχε αποστείλει στον ΟΗΕ στις 18 Μαρτίου 2020 που όριζε μονομερώς και αυθαίρετα τα όρια της δικής της υφαλοκρηπίδας.

Και αυτό, διότι ενώ καθόλη την διαδρομή του ερευνητικού σκάφους βρισκόταν μέσα στα χωρικά ελληνικά ύδατα των 6 ναυτικών μιλίων, εν συνεχεία μια μικρή περιοχή αυτής περίπτωσης μισού ναυτικού μιλίου βρισκόταν εκτός, έστω και αν αυτή η περιοχή βρισκόταν στην Ελληνική ΑΟΖ που ορίσθηκε με την Αίγυπτο και επιπλέον ανήκε στην εν δυνάμει επέκταση των χωρικών υδάτων της Ελλάδας στα 12 ναυτικά μίλια (σχ. 4).

TURNHOS N/W : 0671/24 (Antalya NAVTEX Station) (Published Date: 18-07-2024 15:56)

TURNHOS N/W : 0671/24

MEDITERRANEAN SEA

1. SOME PART OF AREA PROMULGATED WITH NAVTEX NR. HA41-693/24 IS WITHIN TURKISH CONTINENTAL SHELF DECLARED TO UNITED NATIONS, ON 18 MARCH 2020 WITH REF NR. A/74/757.
2. ALL RESEARCH ACTIVITIES IN TURKISH MARITIME JURISDICTION AREA MUST BE COORDINATED WITH RELEVANT TURKISH AUTHORITIES.
3. CANCEL THIS MESSAGE 202100Z JUL 24.

Σχήμα 4: Λεπτομέρεια του σχ. 3. Η περιοχή σε κύκλο είναι εκτός αιγιαλίτιδας αλλά στην Ελληνική ΑΟΖ

Η Αθήνα με νέα NAVTEX 718/24 (βλ.πιο κάτω) παράτεινε τις εργασίες του σκάφους μέχρι τις 24 Ιουλίου με μια γραμμή που συνέπιπτε σχεδόν με την αρχική (σχ.4- με μωβ χρώμα).

ZCZC QA38

221910 UTC IOYL 24

STATHMOS IRAKLEIO AR.MIN 718/24

KARPATHIO PELAGOS

EREVNITIKES ERGASIES GIA EGKATASTASI

ΥΠΟΥΡΧΙΟΥ ΚΑΛΟΔΙΟΥ

ΑΠΟ ΤΟ ΠΛΟΙΟ 'ΙΕΒΟΛΙ ΡΕΛΟΥΜΕ'

ΑΠΟ 23 ΜΕΧΡΙ 24 ΙΟΥΛ 24

ΣΤΙ ΓΡΑΜΜΙ ΡΟΥ ΕΝΟΝΕΙ ΤΑ ΣΙΜΕΙΑ:

35-18.17B 026-58.57A

35-18.12B 026-59.16A

35-19.90B 027-11.84A

35-19.80B 027-13.94A

ΤΙΡΕΙΤΑΙ ΑΠΟΣΤΑΣΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ 1ΝΜ

ΑΚΥΡΟΣΙ ΜΙΝΥΜΑΤΟΣ ΤΙΝ 242100 UTC ΙΟΥΛ 24

Η Τουρκία κλιμάκωσε τις αντιδράσεις της στέλνοντάς αρχικά τρία πολεμικά σκάφη (δύο φρεγάτες και μια κορβέτα, Gokona, Gokcu και Beykoz και εν συνεχεία άλλες δύο πυραυλακάτους) που κινήθηκαν εντός της οριοθετηθείσης με την Αίγυπτο Ελληνικής ΑΟΖ , χωρίς όμως να εμποδίσουν την εκτέλεση των ερευνών. Σε απάντηση δύο σκάφη του πολεμικού ναυτικού, η φρεγάτα Νικηφόρος Φωκάς και η κανονιοφόρος Αήττητος και ένα του λιμενικού παρατηρούσαν τις κινήσεις από τα στενά της Κάσου και Καρπάθου. Όπως ανακοινώθηκε μετά από συνεννοήσεις και αφού το σκάφος τελείωσε τις εργασίες του αποχώρησαν και τα πολεμικά από την περιοχή.

Γ. Η κίνηση του ερευνητικού τουρκικού σκάφους AKDENIZ ARASTIRMA-1

Την ίδια περίοδο και συγκεκριμένα στις 17/7 ο σταθμός της Αττάλειας εξέδωσε την υπ' αριθ. 664/24 NAVTEX, με την οποία ορίζονταν μια περιοχή εμβαδού 24.639 τετρ. χλμ. νότια του

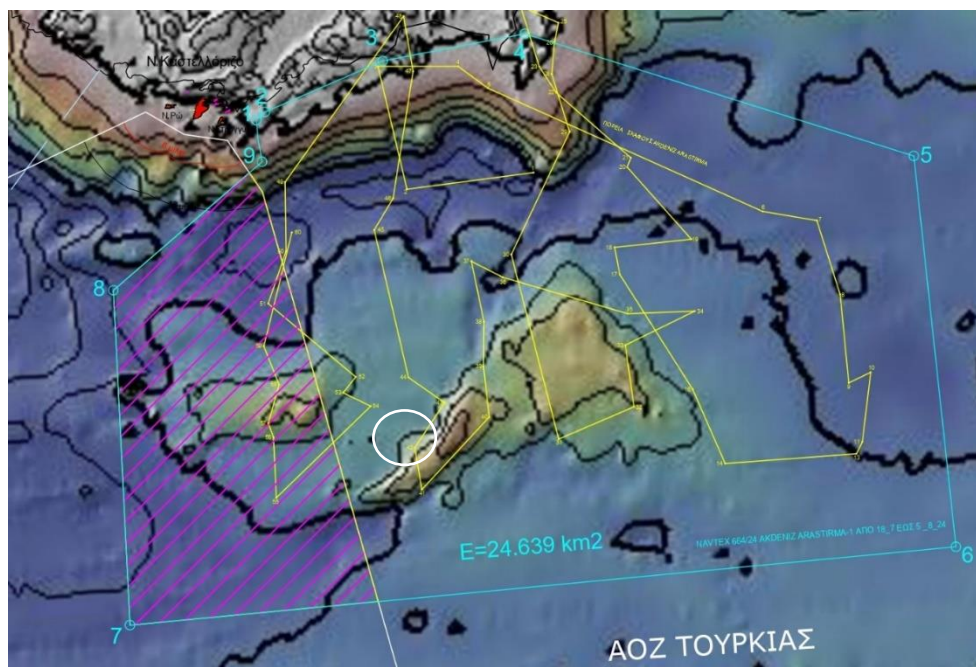
Καστελόριζου (σχ. 5 - με γαλάζιο χρώμα), μεγάλο τμήμα της οποίας με εμβαδόν $E = 5.066$ τετρ.χλμ. ευρίσκεται μέσα στην Ελληνική ΑΟΖ (σχ. 5-με διαγραμμισμένο μωβ χρώμα) . Ανακοινώθηκε ότι σε αυτή την περιοχή θα εκτελέσει ερευνητικές εργασίες το σκάφος AKDENIZ ARAMISTRAL – 1 για μια περίοδο από 18/7 έως 5/8.

Η περιοχή αυτή όπως φαίνεται θίγει στα δυτικά ένα μεγάλο τμήμα της εν δυνάμει Ελληνικής ΑΟΖ εμβαδού 5.066 τετρ. χλμ. Η περιοχή αυτή αποτελεί μέρος της περιοχής που το 2020 έκανε σεισμικές έρευνες το τουρκικό σκάφος ORUC REIS που διατάραξαν σημαντικά τις Ελληνοτουρκικές σχέσεις.

Πράγματι στις 21/7 το σκάφος αυτό παρουσιάστηκε στην περιοχή και άρχισε να κινείται στην ανατολική περιοχή της NAVTEX .

Στο σχήμα 5 στο οποίο φαίνεται η περιοχή (με γαλάζιο χρώμα) και τα μέχρι τώρα εκτελεσμένα προφίλ (με κίτρινο χρώμα) χωρίς το σκάφος να έχει εισέλθει στην διαγραμμισμένη δυτική περιοχή μέχρι τις 24/7. Όμως από τις 26/7 χωρίς καμμία ειδοποίηση και χωρίς κάποια αντίδραση από τις Ελληνικές αρχές, εισήλθε στην διαγραμμισμένη περιοχή, που μπορεί βέβαια σήμερα να χαρακτηρίζονται σαν διεθνή ύδατα, αλλά σύμφωνα με την Τουρκία ανήκει στην Τουρκική υφαλοκρηπίδα που κηρύχθηκε μονομερώς και παράνομα, ενώ στην πραγματικότητα ανήκει στην μη οριοθετημένη ακόμη Ελληνική ΑΟΖ.

Η δραστηριότητα αυτή διεξάγεται στην περιοχή που έχουν εντοπιστεί υδρίτες και στην οποία το γεωτρύπανο ABDULHAMID HAN είχε παραμείνει για περίπου 6 μήνες από 10/8/23 έως τις 6/2/24 χωρίς να γίνει γνωστό το είδος των ερευνών που πραγματοποίησε (σχ. 5 – λευκός κύκλος). Βάσει της σχετικής NAVTEX η δραστηριότητά του AKDENIZ θα συνεχιστεί μέχρι 5 Αυγούστου 2024.

Σχήμα 5: NAVTEX 664/24 (γαλάζιο χρώμα) με την ερευνητική δραστηριότητα του Τουρκικού σκάφους AKDENIZ ARASTIRMA-1 (κόκκινες γραμμές). Ισοβαθείς ανα 500 μέτρα, Η εντονη είναι στα 2.500 μ.

Παρατηρήσεις- Συμπεράσματα:

1. Για την κίνηση του καλωδιακού σκάφους TELIRI, ενδιαφέρον προκαλεί το μεγάλο μέγεθος της περιοχής που όριζε η σχετική NAVTEX. Εντός αυτής το σκάφος κινήθηκε σε μια προκαθορισμένη πορεία και μόνο στην βόρεια πλευρά αυτής .
2. Η μόνη αντίδραση της Τουρκίας σε αυτή την περίπτωση ήταν η συνηθισμένη, που με την έκδοση της σχετικής ANTINAVTEX διαμαρτυρήθηκε ότι η περιοχή ανήκει στην δική της υφαλοκρηπίδα. Δεν ακούσθηκε καμμία αντίδραση εκ μέρους της όταν το σκάφος κινούμενο δυτικά, μπήκε στην Ελληνική ΑΟΖ (σχ.2-μεταξύ των δυο καφέ κάθετων γραμμών) αλλά και όταν ακόμη μπήκε στην περιοχή του ανύπαρκτου Τουρκολιβυκού μνημονίου (σχ.2-μεταξύ των διακεκομμένων γραμμών).
3. Ενώ η περιοχή έρευνας ήταν αυτή που καθόριζε η NAVTEX (σχ.2- πολύγωνο με καφέ χρώμα), εν τούτοις χωρίς καμμία εξήγηση κινήθηκε δυτικά και μάλιστα επάνω στο όριο της ΑΟΖ Ελλάδας -Λιβύης χωρίς την έκδοση κάποιας NAVTEX από την Ελλάδα από την οποία εξήλθε στις 21/7 με πορεία την Μάλτα όπου και ελλιμενίσθηκε.
4. Προκαλεί μεγάλη απορία γιατί στην περίπτωση του καλωδιακού σκάφους IEVOLI RELUME που κινήθηκε βόρεια της Κρήτης η Τουρκία αντέδρασε τόσο βίαια και στρατικοποίησε μια επιστημονική έρευνα στέλνοντας πέντε! πολεμικά πλοία. Και αυτό επειδή το σκάφος μπήκε για λίγο στην περιοχή που θεωρεί ότι εμπίπτει μέσω του Τουρκολιβυκού μνημονίου στην δική της ΑΟΖ και δεν αντέδρασε όταν το σκάφος TELIRI μπήκε στην ίδια ευρύτερη περιοχή του Τουρκολιβυκού μνημονίου. Ίσως γιατί η περιοχή ανήκει βάσει του Τουρκολιβυκού μνημονίου στην Λιβυκή ΑΟΖ και θεωρούσε ότι ήταν ευθύνη της χώρας αυτής να απαντήσει, από την οποία όμως δεν ακούστηκε το παραμικρό.
5. Από τα διατιθέμενα στοιχεία φαίνεται ότι το σκάφος IEVOLI RELUME δεν ολοκλήρωσε την έρευνα πάνω στην γραμμή (σχ. 4- με μωβ χρώμα) που όριζε η 693/24 NAVTEX της Ελλάδας, αφήνοντας ανεκτέλεστο υπόλοιπο περίπου 7,5 ναυτικά μίλια (σύγκριση κίτρινης με μωβ γραμμής). Αν και επίσημα ανακοινώθηκε ότι το σκάφος ολοκλήρωσε τις εργασίες του και επέστρεψε, το πιο πάνω γεγονός αποδεικνύει ότι μάλλον το σκάφος αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την υπόλοιπη έρευνα μετά ίσως από πίεση της Τουρκίας, αφού έπλευσε για μικρό τμήμα εκτός αιγιαλίτιδας της Κάσου και μέσα στην Ελληνική ΑΟΖ και πριν εισέλθει στην αιγιαλίτιδα ζώνη της Καρπάθου (σχ. 4 – κίτρινος κύκλος). Το γεγονός αυτό είναι σημαντικό και η πολιτική του σημασία πρέπει να εκτιμηθεί, διότι η συνεχιζόμενη αδράνεια μας επιτρέπει στην γείτονα να επιβάλλει τις αναθεωρητικές της απόψεις, αφού ούτε από την Ευρώπη η την Αμερική υπάρχει κάποια αντίδραση. Το γεγονός αυτό ήρθε να επιβεβαιώσει και η σχετική ειρωνική απάντηση της Τουρκίας στις 25/7 που ευχαριστούσε την Ελλάδα γιατί σεβάστηκε την Τουρκική υφαλοκρηπίδα και απέσυρε το σκάφος !¹
6. Η κίνηση του ερευνητικού σκάφους AKDENIZ ARASTIRMA-1 έστω και αν το σκάφος είναι ένα μικρών δυνατοτήτων ωκεανογραφικό (dredger μήκους 32 μ.), προκαλεί, διότι εισέρχεται στην περιοχή που ανήκει στην Ελληνική ΑΟΖ χωρίς να ειδοποιήσει κανέναν (άλλωστε θεωρούνται διεθνή ύδατα) αλλά και το σημαντικότερο να μην υπάρχει καμμία αντίδραση από την Ελλάδα αλλά και από τα μέσα επικοινωνίας.
7. Είναι φανερό ότι δεν υπάρχει κανένας σχεδιασμός από την μεριά του Κράτους στις κινήσεις των σκαφών ξένων κρατών η και τουρκικών που εκτελούν επιστημονική έρευνα στις Ελληνικές θάλασσες, αλλά και για την περίπτωση που εισέρχονται σε αμφισβητούμενες από

¹ https://www.pentapostagma.gr/ethnika-themata/ellinotoyrkika/7255090_mas-eironeyontai-ta-toyrkika-mme-gia-tin-entasi-stin-kaso

την Τουρκία περιοχές, ελληνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων που με τον τρόπο αυτόν εδραιώνουν διαχρονικά και προοδευτικά την Τουρκική κυριαρχία. Ίσως θα έπρεπε εκτός από αναλήθειες και εκ των υστέρων ανώδυνες αντιδράσεις να υπάρχει σε κάθε περίπτωση μια στιβαρή απάντηση που να φανερώνει την Ελληνική κυριαρχία.

8. Αν κάτω από μια Ελληνική μακροπρόθεσμη στρατηγική, που δεν είναι γνωστή στο ευρύ κοινό, δεν κτίζεται κάτι μελλοντικά σημαντικό για ολοκληρωτική αντίδραση στις συνεχώς νέες απαιτήσεις της Τουρκίας, είναι φανερό ότι ολισθαίνουμε διαρκώς σε απώλεια κυριαρχικών δικαιωμάτων και ίσως κυριαρχίας και στην εδραίωση της Τουρκικής κυριαρχίας στην περιοχή.

Λεόντιος Πορτοκαλάκης
Τοπογράφος Μηχ., M.Sc.
Μέλος του ΔΣ του ΕΛΙΣΜΕ

Αθήνα 27 Ιουλίου 2024

